

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM
2012-08-28
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
5981-12 E
Enhet 1:1

SÖKANDE

T Johansson Måleri & Bygg AB, 556620-1660
Djupedalsgatan 13
666 32 Bengtsfors

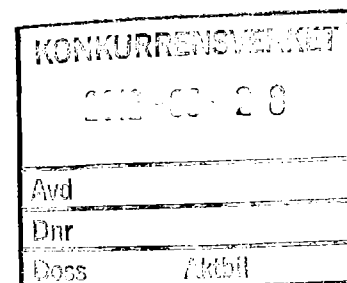
Ombud: Advokaten Thomas Ört
Advokatfirman Kjällgren AB
Box 123
461 23 Trollhättan

MOTPART

Dalslandskommunernas kommunalförbund
Dalslands Center
464 72 Häverud

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentligt upphandling, LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår yrkandet om muntlig förhandling.

Förvaltningsrätten avslår T Johansson Måleri & Bygg ABs ansökan.

Dok.Id 151912

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 53197 400 15 Göteborg	Sten Sturegatan 14	031 - 732 70 00	031 - 711 78 59	måndag - fredag 08:00-16:00
E-post: forvaltningsratten@goteborg.dom.se				

BAKGRUND

Dalslandskommunernas kommunalförbund, nedan kommunalförbundet, har genomfört tre upphandlingar "Hantverkartjänster – målare", dnr INK-11-101, "Hantverkartjänster – mattläggare", dnr INK-11-102 och "Hantverkartjänster – kakel och klinker", dnr INK-11-103. Upphandlingen vad gäller målare omfattar kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud, Säffle och Åmål samt de kommunala bostadsbolagen Bengtsforshus i Bengtsfors kommun, Edshus i Dals-Eds kommun, Valbohem i Färgelanda kommun och MILAB i Melleruds kommun. – "Hantverkartjänster – mattläggare" omfattar kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Säffle och Åmål samt de ovan nämnda kommunala bolagen Bengtsforshus och Edshus. – "Hantverkartjänster – kakel och klinker" omfattar kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Säffle och Åmål samt de ovan nämnda kommunala bolagen Bengtsforshus och Edshus. – Avseende upphandlingen "Hantverkstjänster – målare" har T Johansson Måleri & Bygg AB, nedan bolaget, inte erhållit något av delområdena för upphandlingen. Vad gäller upphandlingen "Hantverkstjänster – mattläggare" har bolaget erhållit två delområden och avseende upphandlingen "Hantverkstjänster – kakel och klinker" har bolaget erhållit tre delområden.

YRKANDEN M.M.

Bolaget ansöker om överprövning och yrkar i första hand att upphandlingarna ska rättas och i andra hand att upphandlingarna ska göras om. Bolaget yrkar även att muntlig förhandling hålls i målet. Till stöd för sin talan angör bolaget bl.a. följande. Kommunalförbundet har brutit mot reglerna i LOU och gemenskapsrätten genom att dels inte ange på vilket sätt utvärderingen av anbuden skulle ske, dels genom att till offererad timersättning addera en framkörningsavgift och milersättning för varje offererad timma,

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM

Sida 3
5981-12 E

samt dels genom att underlåta att upplysa leverantörerna om huruvida reseersättning överhuvudtaget var aktuell i vissa delar av upphandlingen. Genom dessa felaktigheter riskerar bolaget att lida skada, eller har lidit skada, genom att de inte tilldelats flertalet av de kontrakt de lämnat anbud på.

Förfrågningsunderlaget såvitt avser begärt fast pris på målningsarbeten till bostadsbolagen är bristfälligt eftersom det saknar erforderliga förutsättningar för arbetets genomförande. Det saknar arbetsbeskrivning med s.k. AMA-koder (allmän material och arbetsbeskrivning) eller Målaremästarnas referensytor. Utan dessa för arbetet nödvändiga förutsättningar är det omöjligt att veta vad beställaren önskar få utfört. Leverantörerna har inte heller beretts möjlighet att lämna pris på det material som ska ingå. Eftersom leverantörerna inom ramen för upphandlingen medges en möjlighet till procentuellt påslag på det levererade materialet är detta viktigt. Mot bakgrund av angivna felaktigheter har grundläggande principer i form av förutsägbarhet, likabehandling och transparens åsidosatts.

Kommunalförbundet bestrider bifall till ansökan och anför bl.a. följande. Det har av förfrågningsunderlaget framgått vilken summa det var som skulle utvärderas. Anbudspriset motsvarar timpriset, ett fast pris för uppdrag enligt anvisningar från bilaga, framkörningsavgiften och pris per mil. Från anbudspriset har referenssumman dragits. Prisavdraget för referenserna har framgått av underlaget där anbudsgivaren har lagt in priserna. Anbudsgivaren med lägst utvärderingspris har hamnat först på rankinglistan. Det är ingen poängsättning utan en monetär uträkning. Vilken summa som skulle utvärderas har framgått tydligt i anbudsunderlaget där priserna har fyllts i.

När upphandlingen annonserades fanns som utvärderingsmodell endast pris/timme. Detta kompletterades med kilometerersättning och framkörningsavgift vilket framgår av meddelanden/frågor och svar. Bolaget har

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM

Sida 3
5981-12 E

samt dels genom att underlåta att upplysa leverantörerna om huruvida reseersättning överhuvudtaget var aktuell i vissa delar av upphandlingen. Genom dessa felaktigheter riskerar bolaget att lida skada, eller har lidit skada, genom att de inte tilldelats flertalet av de kontrakt de lämnat anbud på.

Förfrågningsunderlaget såvitt avser begärt fast pris på målningsarbeten till bostadsbolagen är bristfälligt eftersom det saknar erforderliga förutsättningar för arbetets genomförande. Det saknar arbetsbeskrivning med s.k. AMA-koder (allmän material och arbetsbeskrivning) eller Målaremästarnas referensytor. Utan dessa för arbetet nödvändiga förutsättningar är det omöjligt att veta vad beställaren önskar få utfört. Leverantörerna har inte heller beretts möjlighet att lämna pris på det material som ska ingå. Eftersom leverantörerna inom ramen för upphandlingen medges en möjlighet till procentuellt påslag på det levererade materialet är detta viktigt. Mot bakgrund av angivna felaktigheter har grundläggande principer i form av förutsägbarhet, likabehandling och transparens åsidosatts.

Kommunalförbundet bestrider bifall till ansökan och anför bl.a. följande. Det har av förfrågningsunderlaget framgått vilken summa det var som skulle utvärderas. Anbudspriset motsvarar timpriset, ett fast pris för uppdrag enligt anvisningar från bilaga, framkörningsavgiften och pris per mil. Från anbudspriset har referenssumman dragits. Prisavdraget för referenserna har framgått av underlaget där anbudsgivaren har lagt in priserna. Anbudsgivaren med lägst utvärderingspris har hamnat först på rankinglistan. Det är ingen poängsättning utan en monetär uträkning. Vilken summa som skulle utvärderas har framgått tydligt i anbudsunderlaget där priserna har fyllts i.

När upphandlingen annonserades fanns som utvärderingsmodell endast pris/timme. Detta kompletterades med kilometerersättning och framkörningsavgift vilket framgår av meddelanden/frågor och svar. Bolaget har

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM

Sida 4
5981-12 E

inte belagts med ett felaktigt anbudspris. Anbudet som bolaget har lämnat in har sammanräknats enligt förfrågningsunderlaget. Underlaget för det fasta pris som skulle lämnats har inte varit bristfälligt utan den arbetsbeskrivning som bolaget påstår saknas bifogades förfrågningsunderlaget. Eftersom det handlar om en tjänsteupphandling ges leverantören möjlighet att få ersättning på material med tio procent alternativt handla på kommunens avtal, vilket framgår tydligt av förfrågningsunderlaget.

DOMSKÅL

Yrkandet om muntlig förhandling

De yrkanden och grunder som bolaget för fram är klarlagda och tydliga, vilket innebär att målets prövningsram är konkretiserad. Med hänsyn härtill och då utgången i målet inte beror på om bolaget kan styrka att vissa av bolagets angivna omständigheter föreläggat, framstår muntlig förhandling som obehövlig. Yrkandet härom ska därför avslås.

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas (1 kap. 9 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 6 § första stycket LOU).

*Förvaltningsrättens bedömning*Beräkningsmodellen

Av utvärderingsmodellen för samtliga upphandlingar framgår bl.a. följande. Anbudsgivarna ska ange pris per timme, kilometerpris samt framkörningsavgift. För bostadsbolagen ska dessutom ett fast pris anges för uppdrag som preciserats i bilaga. I utvärderingsmodellen står angivet hur de olika posterna kommer viktas, exempelvis anges i upphandlingen för måleri, delområde bostadsbolaget Edshus, att pris per timme ska anges för en timme och att anbudspris beräknas för 300 timmar. I samtliga upphandlingar anges att pris per kilometer ska anges för en styck och att anbudspris kommer att beräknas för tio stycken samt att pris för en framkörning ska lämnas. Det framgår vilka frågor som kommer att ställas till referenserna och vilka svarsmöjligheter som finns och vilken poäng dessa ger. Det framgår vidare reduceringen vid given maxpoäng samt att noll poäng inte kommer att medföra någon reduktion. Det anges i upphandlingens skalkrav att tre referenser ska tillfrågas.

Några av de grundläggande principerna i LOU är principerna om transparens och likabehandling vilka bl.a. innebär att anbudsgivarna ska ges samma förutsättningar för anbudsgivning och att förfrågningsunderlaget ska vara klart och tydligt formulerat samt innehålla samtliga krav på det som upphandlas.

Av utvärderingsmodellen framgår tydligt på vilket sätt utvärdering ska ske. Där anges att pris per enhet ska lämnas och hur de olika posterna ska viktas, t.ex. att timpriset för vissa delområden beräknas på 300 timmar medan timpriset på andra delområden beräknas för en timme. Det framgår också att kilometerpriset kommer att beräknas för tio stycken och att priset för en framkörningsavgift ska anges. Det framgår även tydligt att anbudsgivaren

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 1

DOM

Sida 6
5981-12 E

ska ange tre referenser, vilka frågor som kommer att ställas till respektive referens och vilka svarsalternativ referenserna kan välja mellan, samt hur dessa svar poängsätts. Det framgår också klart att poängen som anbudsgivarna fått från sina referenser ska omvandlas till en summa som ska reduceras från jämförelsetalet. Det framgår således klart att det är dessa priser som ska utvärderas.

Förvaltningsrätten noterar också att kommunalförbundet den 5 mars 2012 i dokumentet "frågor och svar", vad gäller upphandlingen för måleri, som funnits tillgänglig för samtliga anbudsgivare under upphandlingsfasen, har besvarat en fråga och bl.a. förtydligat beräkningsmodellen.

Den tillämpade beräkningsmodellen som använts framgår visserligen inte i klartext av utvärderingsmodellen men får anses framgå av sammanhanget och det av kommunalförbundet gjorda förtydligandet i "frågor och svar", som varit tillgänglig för samtliga anbudsgivare. Annat har inte heller framkommit än att samtliga anbudsgivares anbud har räknats ut på samma sätt. Det finns således inte skäl till ingripande enligt LOU.

Brister i underlaget för lämnande av fast pris vad gäller måleriarbeten

Bolaget har gjort gällande att underlaget, såvitt avser begärt fast pris på målningsarbeten till bostadsbolagen, är undermåligt eftersom det saknar arbetsbeskrivning med s.k. AMA-koder eller Målaremästarnas referensytor.

Av underlaget framgår bl.a. följande. Kommunalförbundet har angett att fast pris ska anges per utrymme och att det handlar om normalrum dvs. ej nikotinskadat, skadegörelse, många tapetlager etc. Kommunalförbundet har vidare angett utrymmenas storlek samt hänvisat till en arbetsbeskriv-

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1**DOM**Sida 7
5981-12 E

ning. Av denna framkommer vad som ska göras i respektive utrymme och vilka behandlingar som ska företas.

Kommunalförbundet har inte använt sig av s.k. AMA-koder eller referens-tytor. Det är dock ingen förutsättning att använda sig av sådana vid upphandling av tjänster som nu är för handen. Även om underlaget hade kunnat bli ännu tydligare av att använda sådana för branschen väl kända koder, bedöms inte underlaget vara utformat på ett sådant sätt att det strider mot principerna i LOU. Det kan också konstateras att bolaget har lämnat ett anbud som har värderats. Även denna omständighet talar för att bolaget måste ha förstått uppdragets omfattning.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis har bolaget därmed inte visat att upphandlingen har innehållit sådana brister att det finns skäl att ingripa mot den. Bolagets ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1B LOU)

Hans Wikner

Rådman

Föredragande i målet har varit Jannice Ribberström.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppgi sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1B LOU